

פרוטוקול מס' 14

מישיבת ועדת הפנים
שהתקיימה ביום ב', ט' ז בשנת תשי"ב - 14.1.52
בשעה 11.15

השתתפו: י. ספיר - היו"ר
א. אלמגור
מ. ארז
ש. ככה
י. כן-צבי
חזני
י. ישעיהו
אידוב כהן
א. פרי

מוזמנים: סר הפנים מר מ. פירא
מר רוזנבלום - מזרד הפנים
מר רוטנברג - מזרד הפנים

היו"ר י. ספיר: אני מתכבד לפתוח את הישיבה.

אני מקדם בברכה את סר הפנים ואת
באי-כוח מזרד הפנים על הופעתם הראשונה בפני ועדת הפנים אל הכנסת
השנייה. במידה יפעלנו בשטחי מסויימים, נוכחנו כי ישנו ביתוך
פעולה הדוק בין הועדה לבין מזרד הפנים, ואני בכוח כי נישאך גם
להבא.

אני מצטער על כך יחלק מחברי הועדה

אינו נוכח.

סדר היום שלנו הוא - סקירת סר הפנים.

ע.ע.

שר הפנים מ. שפירא:

מאז סקירתי האחרונה, חלה התפתחות נוספת בשטחים השונים של הטלפון המקומי במדינה. מספר הרשויות המקומיות עלה ל-20 עיריות במקום 18, 62 מועצות מקומיות במקום 49 ו-42 מועצות איזוריות במקום 33. מונחה ועדה עירונית המורכבת מבאי-כוח התושבים והממחלה בבית האן שהיה לה סטטוס של עיריה עוד בזמן המנדט. בישובים היהודים אזור, מנחמיה, קרית בנימין ורמת הדר הוקמו מועצות מקומיות. כמו כן קבלו סטטוס של מועצה מקומית כפרו המישושים פקיעין, ראמא, פורדיים ומעלייא. מלבד זה הוקמו 9 מועצות איזוריות ואלו הן: החרון הצפוני, החרון התיכון, חוף הכרמל, חבל מעון, בני מעון, מרחבים, הירקון, הפלח לוד, נחל ראובן. ס"ה של היישובים המסגרת מוניציפאלית הוא כיום 452 לעומת 417.

בהתחשב עם גידול האוכלוסיה והקמת יישובים ומעברות ליד הרשויות המקומיות, הרחבנו את אזורי היישובים של מספר עיריות ומועצות מקומיות. יחד עם זאת התחילה לשעול הועדה הבין-מחברית לקביעת אזורים מוניציפליים רציונליים לכל הרשויות המקומיות במדינה. הועדה קבעה לה קווי יסוד לפעולותיה ומינתה ועדות מינה בכל מחוזות הארץ אשר מתפקידם לחקור ולברר את הצרכים המוניציפאליים ואת תכניות התכנון ביחס לכל יישוב ויישוב. אני מקווה כי בקרוב נוכל למסור לוועדת הפנים מפה מפורטת לפי התכנון החדש.

המצב הכספי של הרשויות המקומיות: בניגוד לנוהג של איתקד הגיעו רוב הרשויות המקומיות את תקציביהן לאיחור, ואני מקווה שתקציבי הרשויות המקומיות לשנת 1952/53 יהיו מוכנים לאיחור לפני התחלת שנת הכספים.

קליטה העלייה, הרחבת היירוטי החנוך, סעד וכו' ברוב הרשויות המקומיות ועליה מתמדה -ל מחירים הביאה את המצב הכספי למצב כזה הרוב ראשי המועצות אבדו את הכליטה עליהן, ואנו עומדים לפני גרעונות גדולים בסוף שנת התקציב הזה. אי-אפשרות הממחלה להגדיל את ההענקות לרשויות המקומיות מחייבות אותן להגדיל באופן ניכר את מסייהן לשנת התקציב הבאה בכדי לכסות לא רק את ההוצאות המוגדלות, אלא גם הגרעונות של השנה. המצב הזה מחייב פיקוח יתר על הרשויות המקומיות והתערבות בעניינים הלא היינו רגילים להתערב עד כה.

הוקמה מחלקה ליישובי העולים. המחלקה ליישובי עולים באגף לחינוך עצמי מטפלת ב-85 מעברות, 27 מחנות עבודה ומעבר, 114 כפרים עבודה ומויבי עולים ו-44 כפרים נטושים ויישובים, הכוללים 300 אלף נפשות. כ-60% מהיישובים האלה נמצאים בשטח היישובים של רשות מקומית וכ-40% מחוץ לכל היישוב. במקומות אלה הוקמו בהתאם להסכם עם הטוכנות היהודית יירותי נקיון, טניסציה, מים, חשמל, תיקון דרכים, מאור רחובות וננינים צבוריים. תחומת לה מיוחדת הוקדשה לחינוך העולים לקבלת אחריות לייזרותם. אלה ע"י הקמת ועדים מקומיים והטלת חלק מההוצאות על הכמם. אולם, גם כאן כמו ביישובים הערביים, העדר כל הבנה לחינוך המקומי, חוסר אמון הדדי וטכסוכים אישיים ומחסור חמור באנשים מוכשרים לנהל את העניינים מקשה מאד על ההתפתחות הרצויה. בדעתי להקים בכל היישובים האלה ועדים מקומיים, לפי פקודת המועצות המקומיות, ולמנות פקידים ממחלה שיחתטפו כחברי הועדים האלה לשם הדרכה וע"י כך להגביר את ההתפתחות של תושבי המקומות הנזכרים המקום ויירותיו.

התפתחות הממחלה בייירותי איתקד היתה בסך 200.000 אלף ל"י. הקנה יהיה צורך בסכום של לפחות 350.000 ל"י.

שיטת המסייה: תקנו את צוי המועצות המקומיות בקשר להטלת מסייה הדומה להצעה שהוגשה על ידינו לממחלה לחקן את פקודת העיריות החדן בהטלת ארנונות, שיאפשר לעיריות להפריד את בסיס ההערכה של מס רכוש ומס כללי. לפי הצעתנו ייגבה מס רכוש מהכנסה הממחית מהנכסים וניתן את הממכות לעיריות לדרג את האחוז לגבי בניינים ואדמות, כדוגמת הדירוג הקיים במס רכוש ממחלתי. הכסיס לארנונה כללית יהיה סכום קבוע יינקבע על ידי העיריה בהתחשב עם סוג הבניין וכו' הוא נמצא.

ע.ע.

המשק הכספי הן של המדינה והן של הרשויות המקומיות נמצא במצב של עליה מתמדת המקשה על מציאת פתרון לבעיות אלו. השתתפות הממשלה בתקציבי הרשויות המקומיות עלה מסכום פעוט בזמן המנדט לסכומים דלקמן:

שנת הכספים	השתתפות הממשלה	ההכנסה הרגילה של הרשויות המקומיות (יחד עם השתתפות הממשלה).
1948/49	991.000 ל"י	6.520.000 ל"י
1949/50	3.151.000 ל"י	11.100.000 ל"י
1950/51	4.624.000 ל"י	18.267.000 ל"י

אחת הסיבות העיקריות לצמצום האפשרויות הכספיות של הרשויות המקומיות במדינה, מקורה ללא ספק בהשתתפות פיסקלית בלתי מספקת של תחבי המקומות בתקציבי הרשויות המקומיות בהוצאה לארצות אחרות.

ברוב הארצות מסמנים המסיט המקומיים מקור הכנסה עיקרי של הרשויות המקומיות ואף באנגליה, הראשונה למסורת של מתן הענקות ע"י הממשלה המרכזית לרשויות המקומיות, מהווים מסים וארנונות מקומיים את הסכום הגדול ביותר בתקציב ההכנסה של הרשויות המקומיות.

השענה על מצוקת הרשויות המקומיות בהוצאה למצבה הכספי של הממשלה, היא מופרכת מעיקרה הואיל והמצב הכספי שלהן הוא טוב יותר מהמצב הכספי של האוצר, לאור המהימות של המדינה בקשר למתן שירותים רגילים, דאגה לקליטת העולים, לבטחון המדינה ולפיתוח הארץ. אם נרצה להגיע לאיזון התקציבים של הרשויות המקומיות, לא תהיה ברירה אחרת מאשר לדרוש הגדלת המסים.

מסדר הפנים יכול להצביע על היחגים ניכרים בידה הכלטון העצמי המקומי ביחובים ערביים, ביחוד אם נביא בחיבון את העובדה החשובים הערביים - בגלל המריבות העדתיות ומספר המספחות החליט בקרבם, חוסר הערכה מספיקה ומתאימה מצידם לצרכי הציבור ולשירותים מוניציפאליים ויניקתם מן המסורת החברתית המיוחדת להם - אינם עוברים בקלות לדפוסיים החדוסיים של חיי ציבור של היחוב היהודי.

בכלב הנוכחי פועלות ביחוב הערבי שבע רשויות מקומיות, מהן שלוש בהסח הממשל הצבאי. התיס מהן עיריות (נצרת וספרעם) ואחת מועצה מקומית (כפר יסוף) הקיימות עוד מימי המנדט, וארבע מועצות מקומיות שהוקמו בימי מדינת ישראל (כפר קמא, אבו גוש, דאלית אל-כרמל, עספיה).

כל המועצות הגיחו תקציבים להנה הכספיים 1951/52, האוחרו ע"י מסדר הפנים. המועצות המקומיות קיבלו מאת הממשלה הענקות בגובה כונה, בהתחשב עם מספר החובבים, מצבה הכלכלי וביוזמה המועצות מגלות.

ארבע מועצות (ראמה, סקיעין, מעיליא, פוריידים) נחכוננו ע"י צווים הפורסמו ברשומות ותופעלנה בקרוב. מהן שלוש בהסח הממשלה הצבאי בגליל. הולכת ומסחימת עבודת ההכנה לללו מועצות מקומיות נוספות (שייבה, טירה, באקה) בהסח הממשלה הצבאי "מסולסט".

עירית נצרת, אשר הורחבה לפני כשנתיים ע"י הוספת שלוש חבריה החדשים, ססחה כראשית דרכה על שני הסעיפים מבהינה פוליטיית, ומשום כך לא העריכה כראוי את הסכנות האורבות לד מפגעים ציבוריים בשכחי התברואה, מחוסר שירותים מוניציפאליים חיוניים, כגון אספקת מים, ומעמידתה בחיבוק ידיים כלפי בעיות כלכלה ותעסוקה בעיר. בכל יחובותיה של ועדת העירייה בשנה אלמה, הוקדמו רק שלוש לדיון במפעלים ועבודות ציבוריות; ובמסך שנת הכספיים 1950/51 הוציאה העירייה על עבודות ציבוריות רק סכום של - 384 לירות. גה מצבה הכספי של העירייה מעורער.

ע.ע.

מחרד הפנים נאל את היוזמה:

דרשנו מועדת העירייה להמציא לנו דינים וחשבונות קבועים על
דיוניה; מנינו מזכיר להנהלת עניני העירייה, ולפי דרישתנו
נתמנה גזבר להנהלת עניני הכספים. העירייה קבלה מאת הממשלה הענקה
שנתית בגובה של 20,000 לירות, שהוא סכום נכבד בהשוואה עם ההכנסות
שהעירייה גובה מן התושבים. בימים אלה יוחל כביצוע עבודות ביוזב
ברובע הצפוף של העיר, יורחב הכביש הראשי החוצה את העיר, וכן
מתנהל מו"מ להקמת מפעל מיט היפתור את מצוקת המיט החמורה בעיר.

בעיה מיוחדת העומדת לפנינו בעניני

החלטון העצמי המקומי היא הנהלת עבודתנו בהשגים הנתונים לממשל
צבאי בתקופת קיומו. בעיה זו תיפתר כנראה באופן זמני ע"י מינוי
פקידים אזרחיים בעלי הכשרה מיוחדת ונסיון מקצועי, ויעברו במסגרת
הממשל הצבאי ובחיתוף פעולה עם המוזלטים במקום.

במקומות ישוב קטנים המפגרים אחרי

ישובים ערביים אחרים, נשיל את הדאגה לאספקת החירותים המוניציפאליים
על יכמם של המוכתארים - הקיימים או שיתמנו - אחר יחממו גם כמקשרים
בין החלטונות ובין תושבי המקום. עובדה תכנית עבודה בחביל מוכתארים
אלה, ולכתימתנו באופן רשמי, הם יקבלו גם מהכורות.

במחך הזמן הוכנו חוקי עזר אחידים

בענינים דלקמן: מס עסקים, היטל לצרכי סעד, היטל עינוגים, פיקוח
כלבים, מודעות וחלטים, מספרים לבנינים, סגירת עסקים, סלילת כבישים,
חגיגת עופות, הסדרת אדר חיה, בניית ביבים, הזקת בורות הופכין,
מפעל אספקת מים.

כדאי לציין את ירחון לענינים

מוניציפאליים המופיע על קדינו והמחמה כמה לבירור בעיות החלטון
המקומי והמכיל ידיעות אקטואליות על הנעשה במסח זה בארץ ומחוצה
לה. הירחון מופיע כשהרו בכל חודש.

בקרוכ ירטיע גם "מדריך" למזכיר

ברשויות המקומיות, העובד בהסתתפות מזכירי הרשויות המקומיות.

אני עובד לאגף לאדמניסטרציה

כללית. האגף הזה מטפל בארבעה ענפי פעולה עיקריים: (א) בתפקידים
אדמניסטרטיביים כלליים של מחרד הפנים; (ב) בעניני עיריות
ירושלים ותל-אביב; (ג) כתאור ורכוז פעולות המינהליים המחוזיים;
(ד) בענינים האדמניסטרטיביים של המיעוטים במדינה.

המינהלים המחוזיים עוסקים בעבודה

ענפה ביותר. הם מקחים במיחרין על פעולות הרשויות המקומיות
ומטפלים בעניני תקציב וכספים, תחוקת מנה, איזורי תיפוח, הקמת
רשויות מקומיות חדשות, בחירות ועוד. הם מרכזים את עבודתן של
הועדות המחוזיות והגליליות לבנין ערים וועדות הדיור המחוזיות
למחרדי הממשלה, מוצאים רשויות מסוגים שונים (לכלי יריה וחומרי
נפץ, למקאות מחברים, לכוחבי בקעות, למורי דרך, לסרטורים, למחצבות
ולכרית זיפזיף, לעחונים ולבתי דפוס, למכנים, להעצועים ציבוריים
ועוד), רובמים אגודות לפי החוק העותומני, ניהואין וגיומן,
העבודים של אגודות קואופרטיביות, הזרת דח וכו'. הממונים וקציני
המחוז פועלים כ"רשויות מוסמכות" לפי החוק לחשיסח מקרקעים וכ"פקידי
הכירות" לפי החוק להגנת הדיור; מכהנים כחוקרים בסבות של מקרי
מות מתאומיים ובלחי טבעיות; ביהד עם המשרה והצבא מחאימים את
עניני הבחון במחוזות; מטפלים בהקמת בתי דין ליכר דירה,
בסכסוכי קרקע, בעניני תעבורה, בתיפוח בקיר למניעה פשעים, בצוי
סגירה לפי טקולת המלאכות והחשכיות (הסדרתן) ובחלוקת פרטי ילודה.
הם מקיעים עמל ומרץ רכ בבעיות צבוריות מקומיות חונות, וכן
בבעיות בין אזרח לחברו בענינים פשוטים. בכמה מן התפקידים
האדמניסטרטיביים הנ"ל פועלים המינהלים המחוזיים באי מחרדים
אחרים וכן נדרשים הם לפעמים לחאט פעולותיהם של לזכות מחוזיות

ע.ע.

של משרדים אחרים. בדרך כלל מופיע המינהל המחוזי כנציג הממשלה בחגיגות ובהופעות רשמיות שונות במקומות, וכן העניינים צבוריים כלליים במקומות שאינם משמשים נושא לפעולותיו של שר מיוחד.

המינהל המחוזי משמש איפוא הזרוע המבצעת של משרד הפנים במחוזות, ובעניינים אדמיניסטרטיביים כלליים חורג המינהל המחוזי ממסגרת פעולותיו של משרד הפנים, והוא מבצע את תפקידים רבים כשם משרדים אחרים ופעמים אף בשם הממשלה כולה. המינהל המחוזי מקרב איפוא את החלטות אל המזרחים המחוזות, פוטר אותם מן הצורך לפנות אל המשרדים הראשיים, ומקפיד עי"כ את לחץ הציבור על המשרדים המרכזיים. ועוד, בקיומם של המינהלים המחוזיים עם פקידים אחראיים יחידים מסוגם חסכון רצוי כי הוא פוטר כמה משרדים מן הצורך לפחות ליזום מחוזות מחלפה. נוסף לכך, הוא גם משמש כמשרד המחאה ומרכז את פעולותיהם של משרדי הממשלה במקומות שונים בארץ.

על יד משרד הפנים קיימת גם האגף לעחונות וקולנוע. המחלקה הזאת פעילה ב-3 מחוזות: (א) עידוד ומחן יד ליוזמי מטעל תעיות סרטי חדשה במדינת ישראל; (ב) עידוד חולדת הסרטים הקיימת במדינה; (ג) ספריה מרכזית של סרטים חרותיים וחנוכיים.

קיימת גם מועצה לביקורת סרטים ומחזות. בהתאם לחוק נתפרסמה פקודת סרטי ראינוע ע"י ועדת המדינה הזמנית מס' 22 לחנת תש"ח האומרת: "תוקם מועצה בקורת ותהא מורכבת מיוזב-ראש ומספר חברים וביניהם לפחות אחת, אשר ימונו מדי פעם בפעם ע"י שר הפנים, על דעת הממשלה. יו"ר המועצה ימנה את מזכיר המועצה.

מטרת הביקורת היא למנוע הצגת סרטים ומחזות או קמפיינים, העלולים לפגוע ברגשות הציבור, בשלום הציבור ומנגעת בגינות בדת ובמוסר. דאגה להרמת קרן הסרט ומניעת פגיעה בחינוך הנוער. כן על המועצה לדאוג למנוע, את הדימום בבמה בישראל ע"י הצגה או פגיעה במדינה זרה.

סמכות המועצה: החברים המתמנים ע"י שר הפנים הנם ב"כ מוסדות צבור, אולם בידיבות המועצה הם מביעים דעותיהם לפי הקול דעתה ומצפונם. בהתאם לחוק, המועצה היא בעלת סמכות מכרעה בענייני סרטים ומחזות והחלטותיה הנן טופיות. לכל החברים זכות דעה וזההחלטות מתקבלות ברוב דעות. במקרה של חלוקי דעות, דעת היו"ר מכרעה. המועצה מורכבת: ב"כ האוניברסיטה, ד"ר א. ריגר; אגודת הסופרים, מר חת חורן; הסוכנות היהודית, ד"ר בן-שלום; משרד החינוך, ד"ר נרדי; משרד הסעד, ד"ר מ. איצקוביץ; משרד הדתות, ד"ר ז. כהנא; המשטרה, ל. אברהמי; משרד הפנים, י. קיסילוב; כו"ר וד"ר מ. יוחסמן. בדיונים מיוחדים מזמינה המועצה אנשי המומחה בענייני מסיימת ודעתו מייצעת הלכה. המועצה מקיימת ייבוהיה בכל יום ראשון בבבוע, וקיימה עד כה, מאז הוקמה בירושלים 130 ייבוהות, והפלה במספר של למעלה מ-4000 בקיות לסרטים, כ-300 בקיות להצגות תיאטרוניות, קונצרטים והופעות אמנותיות. כש"ה רק 15 סרטים נאסרו.

סמכויות הנציב העליון בענייני עחונות הועברו לידי שר הפנים. בהתאם להוראות האמלה רוכזו ענייני רחוי העחונות וסגירתן במשרד המרכזי לחגום מחן הרחיונות המדינה.

במשך שנת 1950/51 הוצאו ע"י האגף 80 רחיונות לעחונות חרדיים, מהם כ-45 בדיפה העבויה ויהלם בדיפות לועזיות, רובם פריודיים ומהם ילודיה עחונות יומיים. במסך הזמן ננקפו אמצעים משפטיים נגד עחונות יהודיים בלי בקשה רחיון או פטרטמו ידיעות כלתי מוסמכות. 7 עחונות נסגרו ליום אחד, 12 עחונות נדפסו ללא רחיון, הותרה הנדיר ברחותם ובליהם הובאו לדיון.

סיכום העתונות בארץ הוא:

<u>לועזית</u>	<u>עברית</u>	
6	13	ירומים
15	2	מספר פעמים בחודש
42	39	הבועונים
-	13	דו-שבועי
12	42	ירחונים
5	7	דו-ירחונים
4	8	רבעונים
2	2	שנחונים

בעית העתונות הלועזית במדינה היא אחת הבעיות המסרידות אותנו. יש משה מספון של בקרית להוצאת עתוני לעז. אנו נבקשים, עד כמה הביכולחנו, נגד חופשה זו, אולם החוק אינו עומד לצידנו. אנו עומדים לחוקק חוק אשר יאסור לנו לשלוח סכר לתפוצה הגדולה של עתוני לעז במדינה, ואולי גם לצמצם את העתונות הקיימת. כאשר נעבד את החוק, ברור שהוא יובא לתיומת לב הכנסת.

על יד מסדר הפנים קיימת המחלקה למרשם התורבים. המחלקה הזאת התחילה בפעולותיה ממחרת ה-8 בנובמבר 1948, הוא יום רישום התורבים הכללי הראשון במדינת ישראל. המחלקה ממשיכה ברישום האוכלוסיה במדינה, והתיונים החליה בקרבה. הוקמו 13 משרדי רישום מחוזיים ונפתחים, והם נרשמים בספר התורבים: העולים החדשים ונולדים, יינויי הם, יינויי כחובת, ניוואין וגירושין, אימוץ ואפטרופסות ומקרי מות.

נוסף ל-13 משרד הרישום הממלתיים נפתחו מסעף המחלקה כ-500 תחנות רישום מקומיות ליד המועצות המקומיות וועדי המועצות והמחוקים.

ואלה מספרי הפעולות העיקריות של המחלקה בשנת הכספית 1950/51: רישום עולים - 203,675; נולדים - 41,542; חוזרים מחו"ל ויונים - 7,149; יינויי מקום המגורים (כולל מעברות) - 418,143; פרחים נודעות על יינויי הם - 4,303; תיקוני רישום תאריך הלידה - 4,097, חילוף מענים - 13,497; הוצאת תעודות זהות - 132,061.

בשנת 1951/52 נוסף על פעולות הרישום המוספות נעשו יתי פעולות יוצאות מהכלל, והן: הכנת רישומי הבחירה לכנסת השניה והקניה רבע מליון לנקסי זהות לציבור על מנת לאפשר החתטותו בבחירות.

המחלקה מקימה כרטיסיות תורבים מרכזית אשר תהיה לעזר רב לכל הפעולות האדמיניסטרטיביות של הממלה, וכן חוקם כרטיסית בעלי זכות בחירה לכנסת ולרשויות המקומיות מחולקת לאזורים ולקפיות אשר חמם יסוד לרשימת בוחרים קבועה.

הממלה עומדת גם להקי, במסגרת מרשם התורבים, לשכות מקומיות לרישום אחיד אשר בו יוכל האזרח לקבל את כל השירותים ולרשום את כל הפרטים הטעונים רישום לצורך צ.ה.ל.י. מזון, הלבשה, חינוך, בחירות וכן כל יתר פעולות הרישום המקיפים את כל חיי האזרח מלידה עד מיתה. כדור זה יביא לחסכון רב בכסף, זמן ובסירחה האזרחית על ידי ריכוז כל פעולות הרישום בתחנה אחת.

משרד הפנים מטפל בחקופה האחרונה בחלוטה מטעלים כספיים, אשר יהיו לעזר רב לרשויות המקומיות.

המפעל הראשון הוא מפעל הפוס, אשר בתקופה הראשונה של קיומו הכנים לקופת הרשויות המקומיות של 260.028.303. ההכנסות מוקדחות להקמת בחי חולים בתחומי הרשויות המקומיות. ישנם כל הסיכויים כי המפעל יתפתח ויכנס מידוי שנה בשנה כסומים ניכרים למשרה הנ"ל.

ע.ע.

המפעל הפנימי יועמד לפני ביצוע הוא הוצאת אגרות חוב לתוכבי הרשויות המקומיות במכרם כולל של 2.500.000 ל"י לתקופה של 15 שנה וברכיית של 3/8. בחמש השנים הראשונות יילמדו הרשויות המקומיות רק רכיית ובשאר השנים הבאות תיפדינה אגרות החוב על ידי הגרלה מדי שנה בדגה בחלקים שווים. כספי המילווה יוצאו להקמת בנייני בתי ספר ברשויות המקומיות. ההנחה היא כי תוכבי הרשויות המקומיות ייעצו מתוך רצון רב וירכשו את האגרות ויעזרו על ידי כך להקמת מוסדות החינוך במקומותיהם.

משרד הפנים מנהל דיונים רציניים ביותר על הקמת בנק לרשויות מקומיות, אשר דרכו יתנהלו כל הפעולות הכספיות של הרשויות המקומיות ואשר יעזור להן במתן מילווה, במימון עבודות ציבוריות וכן בהמצאת כספיהן להקצות יסוד. הסכומים הגדולים הניתנים לרשויות המקומיות כמילווה מתקציב הפיתוח וכן חלקן של הרשויות המקומיות במילווה ובהענקה, והסכומים הגדולים של התחייבויות מצד בעלי רכוש החייבים כספיהן לרשויות המקומיות עבור כבישים, מדרכות וביוב מצדיקים בהחלט הקמת בנק לרשויות המקומיות.

ברצוני לומר כי הפעולות לא אדעה על אגף חיוב, זהו אגף התכנון, האגף לבנינוי בית וכפר. החומר הוא כה רב והוא מקצועי במידה כזאת שלא הייתי מקבל על עצמי להרצות עליו. הייתי מציע לוועדה להזמין את דאט אגף התכנון ואת האחראים לתכנון ארצי ותכנון עירוני. אני סבור כי זהו ענין הכדאי לוועדת הפנים להתעמק בו ולדמוע עליו דו"ח מקיף. אגף התכנון מקיף את כל התכנון בארץ: מדרכים, נמלים, חקלאות, מחצבים, פיתוח התעשייה, הדות העושה, מיזור האוכלוסיה וכו'. כל הדברים הללו מרוכזים עכשיו במשרד הפנים, ואני ממליץ לוועדה לקבוע ישיבה מיוחדת על מנת לדמוע דו"ח מפורט על כל השמחים הללו.

אנו עומדים להוציא מספר ניכר של חוקים, או תיקונים לחוקים. למשל, חוק לתיקון פקודת העיריות. אנו מחוקקים חוק בענין ועדות המועצה וביניהן ועדת הנזלה קבועה, ועדת קיבולת קבועה וועדת חקלאית, אשר תהיינה ליד כל מועצה ומועצה. הוצאנו גם הצעה לחוק האזרחות. ההצעה נידונה בוועדה משותפת של ועדת החוקה, חוק ומשפט וועדת הפנים של הכנסת הראשונה. אנו עומדים להוציא את חוק האגודות הציבוריות, חוק לתיקון פקודת השחונות, חוק לתיקון פקודת מרשם התושבים.

זהו בקיצור מה שנעשה או מה הצריך לעשות במשרד הפנים. עוררתי גם מספר בעיות היכולות לעמוד לדיון. אני מדגיש כי למשרד הפנים נועדו תפקידים חשובים ורציניים, אנו משתדלים לעשות כמיטת יכולתנו כדי להתגבר על כל הקשיים למען ספק את רצונם של כל אזרחי המדינה. אני מבטיח כי יתבצע במשרד הפנים הרצון להתקדם לשביעת רצונם של כל אזרחי המדינה.

הנ"ל י. ספיר: אני מודה לך הפנים על סקירתו הנאה. אני מציע לחברי הועדה יציגו עכשיו את האלותיהם.

אירוב כהן: אני מציע לך הפנים ימסור במליאת הכנסת סקירה על הבעיות המוניציפאליות, יתחקיים ויכוח כללי על הבעיות העקרוניות והיוקבעו קווים כלליים.

ברצוני להציג כמה האלות: (א) מדוע אין מפעילים את חוקי העזר, במידה יחסנים, בכדי למנוע לכליך ערים ומוזבות. אם אין חוקי עזר מספיקים, מדוע לא יופעל חוק מרכזי, ומדוע לא תוטל האחריות לכך על האחראיים האמיתיים? (ב) האם משרד הפנים אינו יכול לעזור במניעת ההסתננות או עקירתה במקום?

(ג) מדוע אין ייחוף פעולה הדוק יותר בין משרד הפנים לבין הרשויות המקומיות? כמה מהן מתאוננות על מגע לקוי ועל עזרה לקויה ביישח קלימת העליה, ביישח התכנון ובעיקר ביישח הכספי. משרד הפנים צריך היה לעודד מפעלים מכוניסים של רשויות מקומיות לשם שיפור מצבן הכספי.

(ד) מה כדבר מסי הצעווענים אל הממזלה, הרי היתה הצעה להגבירם לרשויות המקומיות?

(ה) האם אין אפשרות לפעול בעזרת המינהל המחוזי לשם יתר דענטרליזציה להג'לה היילפון לגבי ייטחי כלכלה?

(ו) האם הכוונת משרד הפנים לעבד תחיקה מוניציפאלית במדינה, או חוקי יסוד יאשר יסדירו את הענינים המוניציפאליים היוניסי?

(ז) מדוע אין עושים דבר להיפור תרגומי הסרטים?

ברצוני להעיר גם כמה הערות:

(1) לדעתי, אין יוזמה מספקת מצד הרשויות המקומיות להקלות מסויימות בזשח התחבורה.

(2) מעסיקה אותי מאוד יאלח הסדר חלוקת תעודות זהות לכל תושבי הארץ, הן בקשר לבחירות והן בקשר לדברים אחרים. אני בעד זה לכל אדם ייזא אתו תעודת זהות.

(3) אני חורב כי מעל הפיש לא גורגן כהלכה.

(4) כל זמן ייזא חובה היחר יצואה, אני בעד זה ייחיינה תקנות ברורה בענין זה.

(5) ברצוני לייבח את הירחון המוניציפאלי ואת רעיון הוצאתו. אני מציע לא לקמץ ולעדות הכל על מנת לאפרו ולהרחיבו, בעיקר בזשח ההדרכה, באמצעות דוגמאות טובות מכל העולם.

(6) דעתי יונה מדעתו של יר הפנים לגבי העתונות הלועזית, ואני מציע לקיים על נויזא זה דיון נפרד.

1. בן-צבן: (א) האם אי-אפשר לבטל את החבלהכ?

(ב) מה מספר הנקודות הערביות אור לא יולבו בארגון מוניציפאלי; מה מצב הנקודות הללו לגבי רשויות חינוך, האם הן משתתפות בהוצאות החינוך?

(ג) אני תומך בהצעה לקיים דיון נפרד בנוגע לעתונות. אני מסכים עם יר הפנים ייזא לעשות משהו כדי לצמצם את העתונות הלועזית.

(ד) לא נעשה הרבה לעידוד עיבור השמות, ואני מציע למשרד הפנים להראות יתר יוזמה מאיר הראה בהנה יעברה.

(ה) אני מציע לכנס את הועצה לפתוח פעמים בשבוע.

מ. ארם: (א) האם אי-אפשר לזרז את הקמת הרשויות המוניציפאליות הערביות?

(ב) מדוע כה צמודים למסורת הבריטית אל ימי המנדאט לגבי הוצאת עתון, מדוע מוכרחים לקבל רעיון? אם רוצים לזרז את הקניית הישפה העברית, אפשר לקבוע בחוק הוראה האומרת כי לא יוצא יום עתון לועזי מבלי ייזאיה בו חלק בעברית.

(ג) בקשר לחוק עזר לשמירה על נקיון הרחובות, אני מציע להרחיבו גם לגבי נקיון הכתים.

(ד) אני מצטרף לדעתו של מר אידוב כהן ומציע לקבוע חוק-עזר לשמירה על החבורה.

(ה) מר רוקח טוען כי למחרד הפנים יש זכויות וזכויות לגבי העירייה, בעיקר בעניני כספים, מה מידת האוטונומיה של הרשויות המקומיות, ומה מידת הפיקוח של משרד הפנים על הרשויות המקומיות.

(ו) האם אי אפשר לחייב את בעלי בתי הקולנוע לתת יומן עברי ראוי לחמו.

(ז) דוקא מזום האנו נמצאים בארץ קליטה, עלינו לדאוג לכך שיהיה מזסד מרכזי לחיפוש כתובות.

א. אלטמן: (א) האם אפשר לקבל מספרים על המנגנון המכרת את הרשויות המקומיות?

(ב) מדוע אין מגמה להעביר לרשויות המקומיות מכסימום של תפקידים ואין זה הכרחי שהממחלה המרכזית תספיק בהם?

(ג) האם קיום המינהל המחוזי הוא הכרחי, או שהוא קיים רק מפני שיהיה קיים גם קודם?

(ד) הפרלמנטריזם של הרשויות המקומיות מסתק את עבודתן. האם משרד הפנים אינו חושב כי יש להגביל את הרשויות המקומיות רק להנהלת המסק המקומי?

(ה) האם תורכי הרשויות המקומיות הערביות מהלמים מסיים? (חד הפנים: הט יכולים להחחרות בעולים החדשים בכשרי העבודה.)

(ו) מדוע קיימת בנצרת מדיניות של "יודנרייזן"; מדוע לא נעמית פעולה להחדיר יחוב יהודי קבוע לנצרת?

(ז) האם אפשר לדעת מה הוא מצב מחרד העלייה ומה זן הפונקציות העוברות למשרד הפנים? אני מעמיד את השאלה בתור בעייה שיש לדון בה

(ח) האם גם בארץ קיימת הוראה האוסרת על ילדים עד גיל מסויים לבקר בערבים בבתי קולנוע?

(ט) האם קיימים בירורים בממחלה בקשר להעברת עניני המשרדה, ואולי גם עניני הדתות, למשרד הפנים?

(י) מה היא התפוצה של העתונות העברית מצד אחד והלועזית מצד שני, בעיקר לגבי עתונים יומיים?

(י'א) היות וריכוז התורכים נעשה ע"י משרד הפנים, האם אפשר לקבל מספרים אוטנטיים לא רק על מספר הערבים הנמצאים כיום בארץ, אלא גם על תנועת התורכים הערביים מאז קום המדינה כדי לדעת מה היתה עליית המסתננים בארץ על מנת להתחשב.

(י'ב) מה הוא מספר תעודות הזהות שחולקו לתורכים הערביים?

(י'ג) האם קיימת נטייה להרחיב את מפעל הפיס גם בחו"ל?

(י'ד) מתי תוחבים לקבוע את החפה הרשמית במדינה? אני מחכוון לקבוע שיש חפה רשמית אחת במדינה, זוהי החפה העברית.

אני מציע להקדים דיון מיוחד על בעית המיעוטים.

אני מצטרף למחאלה שהובעה ע"י מר אידוב-כהן, לקיים דיון על הבעיות המוניציפאליות גם במליאת הכנסת.

ועדת הפנים
14.1.52

י. חזני:

- (א) מי הוא הפוסק האחרון לגבי המיעוטים בכלל ולגבי חלוקת העודות זהות למיעוטים?
- (ב) מה בדבר היום ~~המיוש~~ של הבחירות לרשויות המקומיות?
- (ג) מה עושה משרד הפנים כדי להכניס למעגל החובות המוניציפאליות את העולים החדשים היזכרים במיפוס המועצות המקומיות?
- (ד) מה עושה משרד הפנים כדי להבחירות למועצות המקומיות תהיינה בחירות דימוקרטיות ולא הסכמים הנעשים בדלתיים סגורות?
- (ה) האם גם הסרטים המובאים ליזובי העולים ע"י משרד החינוך נמצאים תחת פיקוח משרד הפנים? סרטים רבים הם אמצעי חינוך מפוקפק ביותר.
- (ו) הוא הדין גם ביחס לתוכן והצורה המנוהלת ע"י משעל הפיס.
- (ז) אני מציע לוועדה להזמין את כל-הדתות על מנת שימסור לנו סקירה על פעולת משרדו.

א. פרני:

- (א) לאחר הבחירות המוניציפאליות הובטח לנו כי יוכנסו כמה תיקונים בחוק הבחירות, האם הדבר נעשה? המועצות לחוקים?
- (ב) האם יתנה כוונה להפוך את צווי לחוק העיריות, האם הדבר נעשה?
- (ג) באחת מישיבותנו נמסר כי תבוא השלמה לרובי, וכמה?
- (ה) האם אפשר לדעת באיזה כיוון תהיה הצעת החוק למלחמה בלעז? וההצגות הנפסלו ואת הנימוקים הבגללים נפסלו?
- (ו) האם אפשר לקבל את רשימת הסרטים לערבבים העוזבים את הארץ, האם אפשר לקבל איזה שהוא סיווג מאיזה טעמים הם עוזבים?

הינ"ר י. ספיר:

לי נראה שאיננו מדביקים את הקטנים הגדלים והולכים של הרשויות המקומיות. ייתכן דווקא כדלכ זה לנסות, מתוך עבודה משותפת של משרד הפנים והרשויות המקומיות, לקבוע תכנית לתקופה ארוכה יותר. האם משרד הפנים אינו חושב לרכז יותר את התכנון ואת הדאגה למצב הקיים ברשויות המקומיות?

האם בעית המים בנצרת כבר נפתרה?